

ROZHODNUTIA

ROZHODNUTIE RADY

z 19. decembra 2011

o rámcovom programe Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu v oblasti jadrového výskumu a odbornej prípravy (2012 – 2013)

(2012/93/Euratom)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, a najmä na jej článok 7,

so zreteľom na návrh Európskej komisie predložený po porade s Vedeckým a technickým výborom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu ⁽¹⁾,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽²⁾,

keďže:

- (1) V záujme podpory a zabezpečenia hospodárskeho rastu a dobrej životnej úrovne občanov Európy je nevyhnutné vyvíjať spoločné úsilie na vnútroštátnej a európskej úrovni v oblasti výskumu a odbornej prípravy.
- (2) Rámcový program Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu v oblasti jadrového výskumu a odbornej prípravy (2012 – 2013) (ďalej len „rámcový program“), by mal dopĺňať iné opatrenia Európskej únie v oblasti výskumnej politiky, ktoré sú potrebné v záujme vykonávania stratégie Európa 2020, ktorú Európska rada prijala na zasadnutí 17. júna 2010, najmä opatrenia v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy, konkurencieschopnosti a inovácie, priemyslu, zamestnanosti a životného prostredia.
- (3) Rámcový program by mal vychádzať z výsledkov siedmeho rámcového programu prijatého rozhodnutím Rady 2006/970/Euratom z 18. decembra 2006 o siedmom rámcovom programe Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Euratom) v oblasti jadrového výskumu a odbornej prípravy (2007 až 2011) ⁽³⁾ a zahrnúť pritom potrebný zvýšený dôraz na jadrovú bezpečnosť, čím sa prispeje k preorientovaniu jadrového výskumu. Mal by tiež prispieť k vytváraniu Európskeho výskumného priestoru a k rozvoju znalostnej ekonomiky a spoločnosti v Európe.
- (4) Rámcový program by mal prispieť k realizácii Únie inovácií, jednej z hlavných iniciatív stratégie Európa

2020 prijatej v záveroch Rady na zasadnutí Rady 25. a 26. novembra 2010, prostredníctvom posilnenia súťaže o vedeckú významnosť a zrýchlenia vývoja kľúčových inovácií v oblasti jadrovej energie, najmä jadrovej syntézy a jadrovej bezpečnosti, s cieľom riešiť výzvy v súvislosti s energiou a zmenou klímy.

- (5) Európska rada v kontexte energetickej politiky pre Európu na svojom zasadnutí 8. a 9. marca 2007 potvrdila, že každý členský štát sa môže rozhodnúť, či bude využívať jadrovú energiu, a zdôraznila, že je pritom potrebné ďalej zlepšovať jadrovú bezpečnosť a nakladanie s jadrovým odpadom. Uznala tiež, že jadrová energia zohráva zatiaľ v určitých členských štátoch úlohu „premostujúcej technológie“.
- (6) Bez ohľadu na potenciálny vplyv jadrovej energie na dodávky energie a hospodársky rozvoj môžu mať vážne jadrové havárie potenciál ohroziť zdravie ľudí. Preto by sa podľa rámcového programu mala aspektom jadrovej bezpečnosti a podľa potreby ochrane venovať čo najväčšia pozornosť. Aspekty bezpečnosti rámcového programu by sa mali obmedziť len na priame akcie Spoločného výskumného centra (JRC).
- (7) Európsky strategický plán pre energetické technológie (plán SET), stanovený v záveroch Rady z 28. februára 2008 urýchljuje rozvoj portfólia nízkouhlíkových technológií. Európska rada sa na zasadnutí 4. februára 2011 dohodla, že Únia a jej členské štáty by mali presadzovať investície do obnoviteľných zdrojov, bezpečných a udržateľných nízkouhlíkových technológií a zamerajú sa na realizáciu technologických priorít stanovených v pláne SET.
- (8) V rámci Spoločenstva sa vytvoril jednotný a plne integrovaný výskumný program v oblasti jadrovej syntézy, ktorý prevzal v medzinárodnom meradle vedúcu úlohu v rozvoji jadrovej syntézy ako zdroja energie.
- (9) Na základe rozhodnutia Rady z 20. decembra 2005 Spoločenstvo 11. mája 2006 pristúpilo k rámcovej dohode pre medzinárodnú spoluprácu na výskume a rozvoji medzinárodného fóra Generácia IV (GIF). GIF

⁽¹⁾ Stanovisko zo 17. novembra 2011 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku). Stanovisko po nepovinnnej konzultácii.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 318, 29.10.2011, s. 127. Stanovisko po nepovinnnej konzultácii.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 400, 30.12.2006, s. 60.

koordinuje viacstrannú spoluprácu v predkonkceptnom projektovom výskume niekoľkých moderných jadrových systémov pričom sa zameriava aj na uspokojivé riešenie otázok spojených s jadrovou bezpečnosťou, odpadom, šírením jadrových zbraní a obavami verejnosti, ktoré sa týkajú rámcového programu.

- (10) Závety Rady o potrebe zručností v oblasti jadrovej energie prijaté na zasadnutí, ktoré sa konalo 1. a 2. decembra 2008, potvrdzujú, že v Spoločenstve je nevyhnutné udržiavať vysokú úroveň odbornej prípravy v oblasti jadrovej energie.
- (11) V roku 2010 boli Komisii doručené záverečné správy o externom hodnotení vykonávania a výsledkov činností Spoločenstva v jadrovom výskume za obdobie rokov 2007 – 2009, ktoré zahŕňali priame aj nepriame akcie.
- (12) Realizácia projektu medzinárodného termojadrového reaktora (ITER) v Európe, v súlade s Dohodou z 21. novembra 2006 o založení Medzinárodnej organizácie ITER pre energiu jadrovej syntézy pre spoločnú implementáciu projektu ITER⁽¹⁾, by mala byť stredobodom výskumu v oblasti jadrovej syntézy podľa rámcového programu.
- (13) Činnosti Spoločenstva zamerané na pomoc pri realizácii projektu ITER, najmä pri budovaní projektu ITER v Cadarache a uskutočňovaní výskumu a vývoja technológie ITER počas rámcového programu, má riadiť Európsky spoločný podnik pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy (jadrová syntéza pre energiu) v súlade s rozhodnutím Rady 2007/198/Euratom z 27. marca 2007, ktorým sa zriaďuje Európsky spoločný podnik pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy a ktorým sa mu udeľujú výhody⁽²⁾.
- (14) Výskumné činnosti, ktoré tento rámcový program podporuje, by mali dodržiavať základné etické zásady vrátane tých, ktoré sú zakotvené v Charte základných práv Európskej únie.
- (15) Toto rozhodnutie by malo stanoviť na celé obdobie trvania rámcového programu finančné krytie, ktoré predstavuje v zmysle bodu 37 Medziinštitucionálnej dohody zo 17. mája 2006 medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o rozpočtovej disciplíne a riadnom finančnom hospodárení⁽³⁾ základný odkaz pre rozpočtový orgán v priebehu ročného rozpočtového postupu.
- (16) JRC by malo prispievať k poskytovaniu vedeckej a technickej podpory orientovanej na zákazníka pri formulovaní, tvorbe, vykonávaní a monitorovaní politik Únie, a to so silnejším dôrazom na bezpečnosť a ochranu výskumu. Z tohto hľadiska by JRC malo naďalej fungovať

ako nezávislé referenčné centrum vedy a techniky v Únii v oblastiach svojej osobitnej právomoci. JRC by malo predovšetkým disponovať potrebnou kapacitou na poskytovanie nezávislých vedeckých a technických odborných znalostí v oblasti jadrových incidentov a nehôd.

- (17) Na dosiahnutie obojstranného prínosu je potrebné, aby mali európske výskumné činnosti medzinárodný a globálny rozmer. Na rámcovom programe by sa mali podieľať krajiny, ktoré na tento účel uzavreli potrebné dohody, avšak na projektovej úrovni a v prípade obojstrannej výhodnosti by sa na ňom mali v rámci vedeckej spolupráce zúčastniť aj subjekty z tretích krajín a medzinárodné organizácie.
- (18) Rámcový program by mal prispievať k rozširovaniu Únie poskytovaním vedeckej a technickej podpory kandidátskym krajinám pri vykonávaní *acquis* Únie a pri ich integrácii do Európskeho výskumného priestoru.
- (19) Oznámenie Komisie z 26. marca 2009 o nešírení jadrových zbraní potvrdzuje úlohu JRC v oblasti výskumu a odbornej prípravy, pokiaľ ide o jadrovú bezpečnosť.
- (20) Mali by sa tiež prijať primerané opatrenia na zamedzenie nezrovnalostí a podvodov, ako aj potrebné kroky na vymáhanie ušlých, neoprávnených vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov v súlade s nariadením Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev⁽⁴⁾, nariadením Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste, vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi⁽⁵⁾ a nariadením Rady (Euratom) č. 1074/1999 z 25. mája 1999 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF)⁽⁶⁾,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Prijatie rámcového programu

Týmto sa prijíma viacročný rámcový program pre jadrový výskum a odbornú prípravu (ďalej len „rámcový program“) na obdobie od 1. januára 2012 do 31. decembra 2013.

Článok 2

Ciele

1. Rámcový program sleduje všeobecné ciele stanovené v článku 1 a v článku 2 písm. a) zmluvy s osobitným

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 358, 16.12.2006, s. 62.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 90, 30.3.2007, s. 58.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 139, 14.6.2006, s. 1.

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 312, 23.12.1995, s. 1.

⁽⁵⁾ Ú. v. ES L 292, 15.11.1996, s. 2.

⁽⁶⁾ Ú. v. ES L 136, 31.5.1999, s. 8.

prihliadnutím na jadrovú bezpečnosť a ochranu a ochranu pred žiarením a zároveň prispieva k vytváraniu Únie inovácií, pričom sa opiera o Európsky výskumný priestor.

2. Rámcový program zahŕňa výskum Spoločenstva, technický rozvoj, medzinárodnú spoluprácu, šírenie technických informácií, činnosti spojené s využívaním a odbornú prípravu, pričom tieto činnosti sa vykonávajú v dvoch osobitných programoch.

3. Prvý osobitný program zahŕňa tieto nepriame akcie:

a) výskum energie v oblasti jadrovej syntézy s cieľom vývoja technológie pre bezpečný, udržateľný, ekologický a ekonomicky životaschopný zdroj energie;

b) jadrové štiepenie, jadrová bezpečnosť a ochrana pred žiarením s cieľom zvýšiť bezpečnosť jadrového štiepenia a iných spôsobov využívania žiarenia v priemysle, v medicíne a pri zlepšovaní nakladania s rádioaktívnym odpadom.

4. Druhý osobitný program zahŕňa priame výskumné činnosti Spoločného výskumného centra (JRC) v oblasti nakladania s jadrovým odpadom, vplyvu na životné prostredie a jadrovej bezpečnosti a ochrany.

5. Ciele a základné smery dvoch osobitných programov sú stanovené v prílohe I.

Článok 3

Maximálna suma a podiely pridelené na jednotlivé osobitné programy

Maximálna suma určená na vykonávanie rámcového programu je 2 560 270 000 EUR. Táto suma sa rozdelí takto:

a) v prípade osobitného programu uvedeného v článku 2 ods. 3, ktorý sa má vykonávať prostredníctvom nepriamych akcií:

— výskum v oblasti jadrovej syntézy: 2 208 809 000 EUR ⁽¹⁾,

— jadrové štiepenie, jadrová bezpečnosť a ochrana pred žiarením: 118 245 000 EUR;

b) v prípade osobitného programu uvedeného v článku 2 ods. 4, ktorý sa má vykonávať prostredníctvom priamych akcií:

— činnosti JRC v oblasti jadrovej energie: 233 216 000 EUR.

Podrobné pravidlá finančnej účasti Spoločenstva v rámcovom programe sú ustanovené v prílohe II.

Článok 4

Ochrana finančných záujmov Únie

Pri akciách Spoločenstva financovaných podľa tohto rozhodnutia sa na akékoľvek porušenie ustanovenia práva Spoločenstva vrátane porušenia zmluvnej povinnosti stanovenej na základe rámcového programu, ku ktorému došlo v dôsledku konania hospodárskeho subjektu alebo opomenutia z jeho strany, ktoré spôsobuje alebo by mohlo spôsobiť poškodenie všeobecného rozpočtu Európskej únie alebo rozpočtov spravovaných Európskou úniou neoprávnenou výdavkovou položkou, vzťahuje nariadenie (ES, Euratom) č. 2988/95 a nariadenie (Euratom, ES) č. 2185/96.

Článok 5

Základné zásady etiky

Všetky výskumné činnosti vykonávané v rámci rámcového programu sa vykonávajú v súlade so základnými zásadami etiky.

Článok 6

Monitorovanie, hodnotenie a preskúvanie

1. Komisia priebežne a systematicky monitoruje vykonávanie rámcového programu a jeho osobitných programov, podáva o ňom správy a informuje o výsledkoch tohto monitorovania. Začiatkom roku 2013 sa Rade predloží osobitná monitorovacia správa zameraná na vykonávanie činností rámcového programu v súvislosti s jadrovou bezpečnosťou a ochranou.

2. Po ukončení rámcového programu Komisia do 31. decembra 2015 zorganizuje externé hodnotenie, ktoré vykonajú nezávislí odborníci a ktoré sa zameria na jeho opodstatnenosť, vykonávanie a dosiahnuté výsledky. Komisia zašle závery tohto hodnotenia spolu so svojimi pripomienkami Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov.

Článok 7

Nadobudnutie účinnosti

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť tretím dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

V Bruseli 19. decembra 2011

Za Radu
predseda
M. KOROLEC

⁽¹⁾ V rámci tejto celkovej sumy sa vyhradí dostatok finančných prostriedkov na činnosti okrem vybudovania ITER-u uvedeného v prílohe I.

PRÍLOHA I

VEDECKÉ A TECHNICKÉ CIELE, TÉMY A ČINNOSTI

ÚVOD

Rámcový program je rozdelený do dvoch častí, ktoré zodpovedajú „nepriamym“ akciám vo výskume energie v oblasti jadrovej syntézy, v jadrovom štiepení a ochrane pred žiarením a „priamym“ výskumným činnostiam JRC.

I.A. VÝSKUM ENERGIE V OBLASTI JADROVEJ SYNTÉZY

Cieľ

Rozvíjať vedomostnú základňu a realizovať projekt ITER ako významný krok k vytvoreniu prototypových reaktorov pre bezpečné, udržateľné, ekologické a ekonomicky životaschopné elektrárne.

Odôvodnenie

Jadrová syntéza má potenciál, aby o niekoľko desiatok rokov rozhodujúcou mierou prispela k realizácii udržateľného a zabezpečeného zásobovania Únie energiou. Úspešný vývoj v tejto oblasti by priniesol bezpečnú, udržateľnú a ekologickú energiu. Dlhodobým cieľom európskeho výskumu v oblasti jadrovej syntézy, ktorý zahŕňa všetky činnosti súvisiace s jadrovou syntézou vykonávané v členských štátoch a pridružených tretích krajinách, je spoločné vytvorenie prototypov reaktorov pre elektrárne, ktoré spĺňajú tieto požiadavky a sú ekonomicky životaschopné.

Hlavnou prioritou stratégie dosiahnutia tohto dlhodobého cieľa je vybudovanie ITER-u (hlavného experimentálneho zariadenia, ktoré bude demonštrovať vedeckú a technickú uskutočniteľnosť získavania energie jadrovou syntézou), po ktorom bude nasledovať vybudovanie demonštračnej elektrárne na princípe jadrovej syntézy (DEMO). Súčasne s výstavbou ITER-u sa bude realizovať aj cieleň program na podporu výskumu a vývoja zameraného na projekt ITER a vymedzené činnosti z oblasti technológií a fyziky potrebné na projekt DEMO.

Globálny rozmer výskumu a vývoja v oblasti jadrovej syntézy je zakotvený v Dohode z 21. novembra 2006 o založení Medzinárodnej organizácie ITER pre energiu jadrovej syntézy na spoločné vykonávanie projektu ITER a v Dohode medzi vládou Japonska a Spoločenstvom o spoločnom vykonávaní činností širšieho prístupu v oblasti výskumu energie jadrovej syntézy⁽¹⁾.

Medzinárodná spolupráca sa takisto uskutočňuje v rámci ôsmich bilaterálnych dohôd o spolupráci v oblasti jadrovej syntézy, ktoré sa uzavreli medzi Spoločenstvom a tretími krajinami.

Činnosti

1. Realizácia projektu ITER

Patria sem činnosti súvisiace so spoločnou realizáciou projektu ITER, najmä správa medzinárodnej organizácie ITER a spoločného európskeho podniku pre projekt ITER, riadenie a personálne zabezpečenie, všeobecná technická a administratívna podpora, výstavba vybavenia a zariadení, ako aj podpora projektu počas výstavby.

2. Výskum a vývoj pri príprave prevádzky ITER-u

Projekt Spoločný európsky torus (Joint European Torus – JET) a iné nástroje magnetického ohraničenia týkajúce sa projektu ITER sa budú využívať v cieleňom fyzikálnom a technologickom programe. Program zhodnotí osobitné kľúčové technológie projektu ITER, zjednotí rozhodnutia týkajúce sa projektu ITER a zabezpečí prípravu prevádzky ITER-u.

3. Obmedzené technologické činnosti pri príprave projektu DEMO

Materiály jadrovej syntézy a kľúčové technológie jadrovej syntézy sa budú ďalej rozvíjať a bude pokračovať práca tímu zaoberajúceho sa prípravou výstavby medzinárodného zariadenia na ožarovanie materiálov pre jadrovú syntézu (International Fusion Materials Irradiation Facility – IFMIF).

4. Výskumné a vývojové činnosti z dlhodobého hľadiska

Budú sa vykonávať obmedzené činnosti orientované na vylepšené koncepcie systémov magnetického ohraničenia (zamerané na prípravu prevádzky stelarátoru W7-X) a na vytváranie teórie a modelovanie zamerané na komplexné pochopenie správania sa plazmy pri jadrovej syntéze.

5. Ľudské zdroje, vzdelávanie a odborná príprava

Vzhľadom na momentálne a strednodobé potreby projektu ITER a v záujme ďalšieho vývoja jadrovej syntézy sa budú presadzovať iniciatívy zamerané na odbornú prípravu „generácie ITER“, pokiaľ ide o počet ľudských zdrojov, rozsah kvalifikácie a vysokú úroveň odbornej prípravy a skúseností.

(1) Ú. v. EÚ L 246, 21.9.2007, s. 34.

6. Infraštruktúra

Projekt ITER bude predstavovať novú výskumnú infraštruktúru s výrazným európskym rozmerom.

7. Priemysel a postupy prenosu technológií

Rýchly prenos inovácií, ktoré pochádzajú z projektu ITER, do európskeho priemyslu bude vyžadovať nové organizačné štruktúry. Bude to úlohou Priemyselného inovačného fóra pre jadrovú syntézu, ktoré vypracuje technologický plán v oblasti jadrovej syntézy a pripraví iniciatívy na rozvoj ľudských zdrojov, a to s dôrazom na inováciu a potenciál na poskytovanie nových výrobkov a služieb.

I.B. JADROVÉ ŠTIEPENIE, JADROVÁ BEZPEČNOSŤ A OCHRANA PRED ŽIARENÍM

Cieľ

Vytvárať stabilnú vedeckú a technickú základňu s cieľom urýchliť praktický vývoj v záujme bezpečnejšieho nakladania s rádioaktívnym odpadom s dlhým časom rozpadu, zlepšovať najmä bezpečnosť⁽¹⁾, a prispievať pritom k hospodárnosti jadrovej energie z hľadiska jej zdrojov i nákladov a zabezpečovať pevný a spoločensky prijateľný systém ochrany ľudí a životného prostredia proti účinkom ionizujúceho žiarenia.

Odôvodnenie

Jadrová energia je prvkom v diskusii o boji proti zmene klímy a znížení závislosti Európy od dovážanej energie. Rámcový program v širšom kontexte hľadania udržateľného zloženia energetických zdrojov pre budúcnosť prispeje prostredníctvom svojich výskumných činností k diskusii o výhodách a obmedzeniach energie z jadrového štiepenia v súvislosti s nízkouhlíkovým hospodárstvom. Zabezpečením ešte vyššej úrovne bezpečnosti by vyspelejšie jadrové technológie mohli ponúknuť aj perspektívu výrazného zlepšenia účinnosti a využívania zdrojov a poklesu objemu produkovaného odpadu v porovnaní so súčasnými technológiami. Aspektom jadrovej bezpečnosti sa bude venovať najväčšia možná pozornosť.

Stále je potrebné vyvíjať úsilie s cieľom zabezpečiť, aby Spoločenstvo aj naďalej dosahovalo v súvislosti s bezpečnosťou vynikajúce výsledky a aby zlepšovanie ochrany proti žiareniu zostalo aj naďalej prvoradou oblasťou. Základnými otázkami sú prevádzková bezpečnosť reaktorov a nakladanie s odpadom s dlhým časom rozpadu, ktoré sa naďalej riešia na technickej úrovni, pričom je však potrebná aj účasť politickej a spoločenskej sféry. Pri akomkoľvek využívaní žiarenia, či už v priemysle alebo medicíne, platí prvoradá zásada ochrany človeka a životného prostredia. Táto nadradená zásada, napomáhajúca pri udržiavaní vysokej úrovne bezpečnosti, platí vo všetkých tematických oblastiach, ktorých sa uvedený výskum týka.

Od začiatku siedmeho rámcového programu vznikli tri hlavné európske iniciatívy zamerané na spoluprácu v oblasti jadrovej vedy a technológie. Patrí k nim Technologická platforma pre udržateľnú jadrovú energiu (SNETP), Technologická platforma pre vykonávanie geologického ukladania (IGDTP) a Európska viacodborová iniciatíva o nízkych dávkach (MELODI). Činnosti platformami SNETP a IGDTP veľmi tesne korešpondujú s prioritami strategického plánu pre energetické technológie a ústredná skupina organizácií SNETP zodpovedá za realizáciu ESNII, Európskej priemyselnej iniciatívy v oblasti udržateľnej jadrovej energie. Zahŕňajú činnosti, ktoré patria do rozsahu rámcového programu, najmä pokiaľ ide o jadrovú bezpečnosť.

Vzájomné pôsobenie medzi platformami SNETP, IGDTP a MELODI a ostatnými fórami zainteresovaných strán na úrovni Únie, ako je napríklad Európske fórum jadrovej energie (ENEF) a Skupina európskych regulačných orgánov pre jadrovú bezpečnosť (ENSREG), sa stále viac zintenzívňuje a podľa potreby sa prostredníctvom činností rámcového programu bude hľadať ďalšia synergia, pričom sa pripomína, že vývoj priemyselných výrobkov a služieb by mal financovať samotný priemysel.

Pre rámcový program je s prihliadnutím na medzinárodný kontext charakteristická prevládajúca obava, pokiaľ ide o presadzovanie vysokej úrovne bezpečnosti. Program tiež bude ďalej podporovať iniciatívy s cieľom zabezpečiť, aby zariadenia, odborná príprava a možnosti odbornej prípravy v Európe boli aj naďalej primerané vzhľadom na súčasnú orientáciu vnútroštátnych programov a aby boli v najlepšom záujme Únie ako celku, najmä pokiaľ ide o jadrovú bezpečnosť a ochranu pred žiarením. Toto, viac ako čokoľvek iné, zabezpečí, aby sa zachovala príslušná kultúra bezpečnosti.

Činnosti

1. Nakladanie s konečným rádioaktívnym odpadom

Realizačne orientované výskumné činnosti zamerané na zostávajúce kľúčové aspekty ukladania vyhoreného paliva a rádioaktívneho odpadu s dlhým časom rozpadu do hlbinných geologických formácií, prípadne demonštrovania technológií a bezpečnostných opatrení a podpora vytvárania spoločného európskeho názoru na hlavné otázky týkajúce sa nakladania s odpadom od jeho vzniku po uloženie.

⁽¹⁾ Na akékoľvek výskumné činnosti v oblasti jadrovej bezpečnosti sa vzťahuje časť II – Jadrové činnosti spoločného výskumného centra (JRC).

2. Reaktorové systémy

Výskum zameraný na podporu bezpečnej prevádzky všetkých príslušných reaktorových systémov (vrátane zariadení jadrového palivového cyklu), ktoré sa používajú v Európe alebo typov reaktorov, ktoré by sa mohli v budúcnosti použiť, a to do rozsahu, ktorý je potrebný s cieľom zachovať širokú odbornosť v oblasti jadrovej bezpečnosti v Európe, pričom sa zameria výhradne na hľadiská bezpečnosti vrátane všetkých aspektov palivového cyklu, ako je rozpad a transmutácia. Sprievodné opatrenia s cieľom prispieť k diskusii o udržateľnom zložení energetických zdrojov v Európe.

3. Ochrana pred žiarením

Výskum zameraný najmä na nebezpečenstvo nízkych dávok žiarenia, na využitie v medicíne a postup pri nehodách s cieľom vytvoriť vedecký základ pevného, vyváženého a spoločensky prijateľného systému ochrany, a to s prihliadnutím na prínosy využitia žiarenia v medicíne a priemysle.

4. Infraštruktúra

Podpora využívania a trvalej dostupnosti kľúčových výskumných infraštruktúr a spolupráca medzi nimi v prvorádových tematických oblastiach uvedených v predchádzajúcom texte.

5. Ľudské zdroje a odborná príprava

Podpora udržiavania a ďalšieho rozvoja vedeckej odbornosti a ľudskej kapacity s cieľom dlhodobo zabezpečiť dostupnosť primerane kvalifikovaných výskumných pracovníkov, inžinierov a zamestnancov v jadrovom sektore.

II. JADROVÉ ČINNOSTI SPOLOČNÉHO VÝSKUMNÉHO CENTRA (JRC)

Cieľ

Osobitný jadrový program JRC sa zameriava na plnenie záväzkov v oblasti výskumu a vývoja stanovených v zmluve s osobitným dôrazom na jadrovú bezpečnosť a ochranu pred žiarením a podporu Komisie i členských štátov v oblasti bezpečnostných opatrení a nešírenia jadrových zbraní, nakladania s odpadom, bezpečnosti jadrových zariadení a palivového cyklu, rádioaktivity v životnom prostredí a ochrany pred žiarením. JRC bude ďalej posilňovať svoju úlohu, ktorú zohráva ako európska referencia pre šírenie informácií, odbornú prípravu a vzdelávanie odborníkov a mladých vedcov, najmä v oblastiach jadrovej bezpečnosti a ochrany a ochrany pred žiarením.

Odôvodnenie

Je jednoznačne potrebné rozvíjať znalosti, zručnosti a schopnosti s cieľom zabezpečiť požadované najnovšie nezávislé a spoľahlivé odborné znalosti na podporu politik Únie v sfére bezpečnosti jadrových reaktorov a palivového cyklu, jadrových bezpečnostných opatrení a ochrany. Podpora politiky Únie na základe požiadaviek zákazníkov, ktorá sa zdôrazňuje v poslaní JRC, sa doplní o proaktívnu úlohu v rámci Európskeho výskumného priestoru pri uskutočňovaní výskumných činností vysokej kvality v bezprostrednom kontakte s priemyslom a inými subjektmi a pri budovaní sietí v súčinnosti s verejnými a súkromnými inštitúciami v členských štátoch.

Činnosti

1. Nakladanie s jadrovým odpadom a jeho vplyv na životné prostredie sa bude zameriavať na zníženie miery neistoty a na riešenie otvorených otázok pri nakladaní s odpadom s cieľom vyvíjať účinné riešenia nakladania s nebezpečným jadrovým odpadom v súlade s dvomi hlavnými možnosťami (priama likvidácia alebo rozloženie a transmutácia). Budú sa tiež vyvíjať činnosti na zlepšenie porozumenia a modelovanie fyzikálnych, chemických a základných vlastností aktinoidov a databáza veľmi presných jadrových referenčných údajov na účely uplatnenia v jadrovej energetike a na nejadrové účely (napríklad v medicíne). S cieľom rozšíriť úsilie v oblasti ochrany pred žiarením sa uskutoční ďalší vývoj environmentálnych modelov rozptylu rádioizotopov spolu s monitorovacími testami environmentálnej rádioaktivity na podporu harmonizácie vnútroštátneho procesu a systémov monitorovania.
2. Jadrová bezpečnosť bude prispievať k vykonávaniu výskumu v oblasti bezpečnosti palivových cyklov a zameriavať sa pritom najmä na bezpečnosť súčasných reaktorov v Únii. Výskum sa bude zaoberať aj bezpečnosťou reaktorov v súvislosti s novými inovačnými projektmi, ochrannými a bezpečnostnými aspektmi inovačných palivových cyklov, predĺženým využívaním palív alebo novými typmi palív. Bude sledovať aj vývoj bezpečnostných požiadaviek a zdokonalených metód hodnotenia systémov reaktorov s významom pre jadrovú bezpečnosť v Európe. Okrem toho bude JRC koordinovať európsky príspevok k výskumno-vývojovej iniciatíve v rámci medzinárodného fóra Generácia IV, pričom bude pôsobiť ako integračný činiteľ a šíriť výskum v tejto oblasti. Navyše bude poskytovať vedecké expertízy v súvislosti s jadrovými incidentmi a nehodami.
3. Jadrová ochrana bude naďalej podporovať plnenie záväzkov Spoločenstva, najmä vývoj metód na kontrolu zariadení palivového cyklu, vykonávania dodatočného protokolu vrátane environmentálneho odberu vzoriek a integrovaných ochranných opatrení, ako aj prevencie zneužitia jadrového a rádioaktívneho materiálu súvisiaceho s nezákonným obchodovaním s takýmto materiálom vrátane jadrovej súdnej analýzy.

PRÍLOHA II

SYSTÉMY FINANCOVANIA

Spoločenstvo bude v súlade s pravidlami účasti stanovenými pre vykonávanie rámcového programu podporovať činnosti v oblasti výskumu a technického rozvoja vrátane demonštračných činností v jednotlivých programoch prostredníctvom rôznych systémov financovania. Tieto systémy sa využijú samostatne alebo kombinovane na financovanie rôznych kategórií činností realizovaných v kontexte rámcového programu.

1. SYSTÉMY FINANCOVANIA V OBLASTI ENERGIE JADROVEJ SYNTÉZY

V oblasti energie jadrovej syntézy si zvláštna povaha takýchto činností vyžaduje osobitné opatrenia. Finančná podpora sa bude udeľovať na činnosti vykonávané na základe postupov ustanovených v:

- 1.1. zmluvách o pridružení medzi Komisiou a členskými štátmi alebo plne pridruženými tretími krajinami, alebo medzi Komisiou a subjektmi z členských štátov alebo plne pridružených tretích krajín, ktoré ustanovujú realizáciu časti programu výskumu Spoločenstva v oblasti energie jadrovej syntézy v súlade s článkom 10 zmluvy;
- 1.2. Európskej dohode o vývoji jadrovej syntézy, viacstrannej dohode uzavretej medzi Komisiou a organizáciami pôsobiacimi v členských štátoch a pridružených tretích krajinách alebo konajúcimi za ne, v ktorej sa okrem iného ustanovuje rámec ďalšieho výskumu technológie jadrovej syntézy v pridružených organizáciách a v oblasti priemyslu, využívania zariadení JET a príspevku Európy k medzinárodnej spolupráci;
- 1.3. spoločnom európskom podniku pre projekt ITER na základe článkov 45 až 51 zmluvy;
- 1.4. medzinárodných dohodách medzi Spoločenstvom a tretími krajinami, ktoré sa vzťahujú na činnosti v oblasti výskumu a vývoja energie jadrovej syntézy, najmä v dohode o projekte ITER a v dohode o širšom prístupe;
- 1.5. akýchkoľvek iných viacstranných dohodách uzavretých medzi Spoločenstvom a pridruženými organizáciami, najmä v dohode o mobilite zamestnancov, ako aj
- 1.6. na činnosti s rozdelením nákladov zamerané na podporu výskumu energie jadrovej syntézy, vykonávané so subjektmi v členských štátoch alebo v tretích krajinách pridružených k rámcovému programu, pri ktorých neexistuje zmluva o pridružení.

Okrem uvedených činností sa môžu vykonávať akcie na podporu a rozvoj ľudských zdrojov, štipendijné pobyty, iniciatívy v oblasti integrovanej infraštruktúry a osobitné podporné akcie najmä s cieľom koordinovať výskum energie jadrovej syntézy, vykonávať štúdie na podporu týchto činností a podporovať vydávanie publikácií, výmenu informácií a odbornú prípravu v záujme zlepšenia prenosu technológií.

2. SYSTÉMY FINANCOVANIA V OSTATNÝCH OBLASTIACH

Činnosti rámcového programu v iných oblastiach ako energia jadrovej syntézy sa budú financovať prostredníctvom rôznych systémov financovania. Tieto systémy financovania sa využijú samostatne alebo kombinovane na financovanie rôznych kategórií činností realizovaných v kontexte rámcového programu.

V rozhodnutiach týkajúcich sa osobitných programov, pracovných programov a výziev na predloženie návrhov sa podľa potreby uvádzajú tieto údaje:

- typy systémov financovania použité na financovanie rôznych kategórií akcií,
- kategórie účastníkov, ktoré ich môžu využívať (napríklad výskumné organizácie, univerzity, priemysel, verejné orgány),
- druhy činností (výskum, vývoj, demonštračné činnosti, odborná príprava, šírenie a prenos znalostí a iné súvisiace činnosti), ktoré možno financovať.

V prípade, že je možné použiť viacero systémov financovania, možno v pracovnom programe uviesť konkrétny systém financovania, ktorý sa má použiť pri téme, pre ktorú sa majú predkladať návrhy.

Programy financovania:

a) na podporu akcií uskutočňovaných najmä na základe výziev na predloženie návrhov:

1. Projekty spolupráce

Podpora výskumných projektov uskutočňovaných konzorciami s účastníkmi z rôznych krajín s cieľom získať nové poznatky, vyvíjať nové technológie, výrobky alebo vytvárať spoločné zdroje v oblasti výskumu. Úroveň, rozsah a vnútorná organizácia projektov sa môže v rámci jednotlivých oblastí a tém líšiť. Projekty môžu mať malý alebo stredný rozsah so zameraním na výskumné akcie, prípadne môže ísť aj o rozsahom veľké integračné projekty, ktoré na dosiahnutie stanoveného cieľa potrebujú významný objem finančných prostriedkov. Pracovné programy projektov budú obsahovať podporu vzdelávania a profesionálneho rastu výskumných pracovníkov.

2. Siete znamenitých

Podpora spoločných výskumných programov vykonávaných viacerými výskumnými organizáciami, ktoré v danej oblasti spájajú svoje činnosti a ktoré v rámci dlhodobejšej spolupráce uskutočňujú výskumné tímy. Vykonávanie týchto spoločných výskumných programov si vyžaduje formálny záväzok takýchto organizácií. Pracovné programy projektov budú obsahovať podporu vzdelávania a profesionálneho rastu výskumných pracovníkov.

3. Koordinačné a podporné akcie

Podpora činností, ktoré slúžia na koordináciu alebo podporu výskumu (vytváranie sietí, výmeny, nadnárodný prístup k výskumným infraštruktúram, štúdie, konferencie, príspevky počas budovania novej infraštruktúry atď.) alebo podpora rozvoja ľudských zdrojov (napr. vytváranie sietí a plánov odbornej prípravy). Tieto akcie možno vykonávať aj inými spôsobmi, ako sú výzvy na predloženie návrhov;

b) na podporu akcií vykonávaných na základe rozhodnutí Rady vychádzajúcich z návrhov Komisie Spoločenstvo poskytne iniciatívam so širokým záberom, ktoré sú financované z viacerých zdrojov, takúto finančnú podporu:

— finančný príspevok na vykonávanie spoločných podnikov na základe postupov a ustanovení uvedených v článkoch 45 až 51 zmluvy,

— finančný príspevok na rozvoj nových infraštruktúr európskeho záujmu.

Spoločenstvo bude uplatňovať systémy financovania v súlade s ustanoveniami nariadenia Rady (Euratom) č. 139/2012 z 19. decembra 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá účasti podnikov, výskumných centier a univerzít na nepriamych akciách rámcového programu Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu a pre šírenie výsledkov výskumu (2012 – 2013) ⁽¹⁾, pokiaľ ide o pravidlá účasti podnikov, výskumných centier a univerzít, príslušnými nástrojmi štátnej pomoci, najmä rámcom pre štátnu pomoc na výskum a vývoj, ako aj v súlade s medzinárodnými pravidlami v tejto oblasti. V súlade s týmto medzinárodným rámcom bude potrebné rozsah a formu finančnej účasti zvažovať jednotlivo pre konkrétne prípady, najmä ak je k dispozícii financovanie z iných zdrojov verejného sektora vrátane iných zdrojov financovania Únie, ako napríklad Európskej investičnej banky.

Pre účastníkov nepriamej akcie uskutočňovanej v regióne, ktorý zaostáva v rozvoji (konvergenčné regióny, ako sa vymedzujú v článku 5 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde ⁽²⁾, vrátane regiónov oprávnených na financovanie zo štrukturálnych fondov v rámci cieľa Konvergenca a regiónov oprávnených na financovanie z Kohézneho fondu a najvzdialenejších regiónov), sa podľa možnosti a v prípade oprávnenosti uvoľní doplnkové financovanie zo štrukturálnych fondov.

3. PRIAME AKCIE – SPOLOČNÉ VÝSKUMNÉ CENTRUM

Spoločenstvo bude prostredníctvom JRC vykonávať činnosti označované ako priame akcie v súlade s rozhodnutím Rady 2012/95/Euratom z 19. decembra 2011 týkajúcim sa osobitného programu, ktorý sa má vykonávať prostredníctvom priamych akcií Spoločného výskumného centra realizujúcich rámcový program Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu v oblasti jadrového výskumu a vzdelávania (2012 až 2013) ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Pozri stranu 1 tohto úradného vestníka.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 210, 31.7.2006, s. 25.

⁽³⁾ Pozri stranu 40 tohto úradného vestníka.